

DCC-004-008204

Seat No. _____

B. Ed. (Basic) (Sem. II) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Environmental Education - EC-1

Faculty Code : 004

Subject Code : 008204

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) મુદ્દાસર લખાણ અપેક્ષિત છે.
(૨) અપ્રસ્તુત લખાણના ગુણ કપાશે.
(૩) વિભાગ-૧ના બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૪) વિભાગ-૨ના પ્રશ્નોના માંગ્યા મુજબ ઉત્તર લખવા.
(૫) બંને વિભાગના ઉત્તરો મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવા.

વિભાગ-૧

- (1) વાતાવરણમાં ઓક્સીજનનું પ્રમાણ _____ હોય છે.
- (A) 1%
- (B) 21%
- (C) 78%
- (D) 71%
- (2) 1976માં ભારત સરકાર દ્વારા _____ નું નિવેદન પ્રગટ કરાયું હતું.
- (A) રાષ્ટ્રીય વનનીતિ
- (B) રાષ્ટ્રીય વસ્તી નીતિ
- (C) રાષ્ટ્રીય પ્રદૂષણ નીતિ
- (D) એક પણ નહીં
- (3) વન વિનાશની અસર નથી.
- (A) જમીનનું ધોવાણ
- (B) ઋતુચક્ર પરિવર્તન
- (C) પવનગતિ મંદ
- (D) વરસાદમાં ઘટાડો
- (4) શુદ્ધ વરસાદની pH હોય છે.
- (A) 5.6
- (B) 4.2
- (C) 3.5
- (D) 5.1

- (5) વીસમી સદીની શરૂઆતમાં પૃથ્વી ઉપર _____ બિલિયન હેક્ટર વિસ્તારમાં જંગલો હતા.
- (A) 7.0
(B) 9.5
(C) 4.8
(D) 5.0
- (6) વસ્તી વૃદ્ધિનું જવાબદાર કારણ નથી.
- (A) બાળલગ્ન
(B) વિભક્ત કુટુંબ
(C) અંધશ્રદ્ધા
(D) નિરક્ષરતા
- (7) ગુજરાતમાં મહુવાથી દ્વારકા સુધીના વિસ્તારમાં સિમેન્ટ ફેક્ટરીઓ વધારે હોવાનું કારણ _____.
- (A) બેકાર જમીન
(B) ખારી જમીન
(C) લિગ્નાઈટ જમીન
(D) પ્રદૂષણથી બચવા
- (8) ક્ષાર પ્રવેશનું કારણ નથી.
- (A) ખારા પવનો
(B) નાઈટ્રોજનમાં વધારો
(C) દરિયાઈ ભરતી
(D) વધુ પડતી સિંચાઈ

(9) વૈજ્ઞાનિકોએ ઈ.સ. 1984માં દ. ધ્રુવ ઉપર ઓઝોન સ્તરમાં _____ કિમી વ્યાસનું છિદ્ર શોધી કાઢ્યું હતું.

(A) 50

(B) 20

(C) 40

(D) 30

(10) કાર્બન ડાયોક્સાઈડનું વાતાવરણમાં પ્રમાણ _____ હોય છે.

(A) 0.030%

(B) 0.035%

(C) 0.032%

(D) 0.0202%

(11) દર મિનિટે _____ હેક્ટર જંગલો ઓછા થઈ રહ્યાં છે.

(A) 14

(B) 16

(C) 15

(D) 18

(12) 'વિશ્વ વન દિવસ' ઉજવવામાં આવે છે.

(A) 23 માર્ચ

(B) 25 માર્ચ

(C) 21 માર્ચ

(D) 27 માર્ચ

(13) પરિસ્થિતિ વિજ્ઞાન બીજા કયા નામેથી ઓળખાય છે ?

- (A) એન્વાયરમેન્ટ
- (B) જુઓલોજી
- (C) ઈકોલોજી
- (D) બાયોલોજી

(14) સંરક્ષણ અને સુધારણા માટે યોજાતી પ્રવૃત્તિઓમાં મદદરૂપ થાય છે.

- (A) જ્ઞાન
- (B) પર્યાવરણ શિક્ષણ
- (C) કુશળતા
- (D) વલણ

(15) માધ્યમિક કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓ માટે પર્યાવરણના અભ્યાસક્રમમાં _____ સમાવિષ્ટ થાય છે.

- (A) પૃથ્વી
- (B) વન
- (C) સૌરમંડલ
- (D) બધા જ

(16) સૂર્ય, ચન્દ્ર, તારા, ગ્રહો, ઉપગ્રહો વગેરેનો સમાવેશ કયા વિષયમાં થાય છે ?

- (A) ખગોળશાસ્ત્ર
- (B) ભૂગોળ
- (C) સમાજશાસ્ત્ર
- (D) ભૌતિક વિજ્ઞાન

(17) 'સાઈલેન્ટ વેલી' _____ રાજ્યમાં આવેલ છે.

- (A) કાશ્મીર
- (B) કેરલ
- (C) દિલ્લી
- (D) ગોવા

(18) વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસ _____ ઉજવવામાં આવે છે.

- (A) 22 માર્ચ
- (B) 5 માર્ચ
- (C) 5 જૂને
- (D) 5 મેએ

(19) વર્તમાનમાં આપણા દેશમાં જંગલોનું પ્રમાણ છે.

- (A) 33%
- (B) 20%
- (C) 29%
- (D) 23%

(20) 'વિશ્વ જળ દિવસ' ઉજવવામાં આવે છે.

- (A) 20 માર્ચ
- (B) 22 માર્ચ
- (C) 25 માર્ચ
- (D) 29 માર્ચ

વિભાગ-૨

- 1 નીચેના દરેક પ્રશ્નોના જવાબ અતિટૂંકમાં આપો : 10
- (1) મૃદાવરણમાં કઈ-કઈ બાબતોનો સમાવેશ કરી શકાય ?
  - (2) ગ્રીન હાઉસ ઇફેક્ટથી કયા-કયા રોગો ફેલાય છે ?
  - (3) પર્યાવરણ વિશે પ્રથમ આંતરરાષ્ટ્રીય પરિષદ કયા દેશમાં યોજાઈ હતી ?
  - (4) CFC ગેસના ઉત્પાદન સ્ત્રોતોના નામ જણાવો.
  - (5) પર્યાવરણ અને ભુસ્તરશાસ્ત્ર વચ્ચેનો એક સંબંધ જણાવો.
- 2 કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો : 9
- (1) વાતાવરણ કોને કહેવાય છે ?
  - (2) ગ્રીન હાઉસ ઇફેક્ટ એટલે શું ?
  - (3) પર્યાવરણ અને સમુદ્રશાસ્ત્ર વચ્ચેનો સંબંધ જણાવો.
  - (4) કઠપૂતળી ખેલ વિશે ટૂંકમાં લખો.
- 3 ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ) 15
- (1) પર્યાવરણ શિક્ષણનું મહત્ત્વ
  - (2) ઓઝોન પડમાં છિદ્રો થવાનાં કારણો અને ઉપાયો
  - (3) પર્યાવરણ જાગૃતિ માટેની સહઅભ્યાસક પ્રવૃત્તિઓ
  - (4) ધ્વનિ પ્રદૂષણ.
- 4 કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ વિસ્તારથી લખો : 16
- (1) જળ પ્રદૂષણ એટલે શું ? તેનાં કારણો અને ઉપાયો જણાવો.
  - (2) જૈવિક વૈવિધ્યને કુદરતનું વિસ્મય શા માટે કહેવામાં આવે છે ? વિગતે જણાવો.
  - (3) કુદરતી સ્ત્રોતોનાં સંરક્ષણ અને જાળવણી અંગે વિગતે ચર્ચા કરો.